

SUOMEN MEHILÄISHOITAIN LIITTO, SML RY
Ullanlinnankatu 1 A 3
00130 Helsinki

LAUSUNTO
17.6.2024
Asianumero: VN/15601/2024
VN/15601/2024-MMM-2

Maa- ja metsätalousministeriö,
PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.mmm@gov.fi

SUOMEN MEHILÄISHOITAJAIN LIITTO RY LAUSUNTO KARHUKIINTIÖKSI METSÄSTYSVUODELLE 2024-2025

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry on erittäin huolissaan karhukannan kasvusta, karhun aiheuttamien vahinkojen lisääntymisestä sekä kansalaisten ja erityisesti mehiläistarhaajien turvallisuuden heikkenemisestä. Voimakkaasti lisääntynyt pelko ja vahingoista aiheutuva työmäärä on vaarassa muuttaa kansalaisten asenteen karhuvihamieliseksi, mikä vaikeuttaa tarhapaikkojen löytymistä.

Karhukiintiöksi metsästysvuodelle 2024-2025 esitetään 380 yksilöä.

Suomen Mehiläishoitajain Liiton tavoitteena on, että mehiläistarhaajat voivat harjoittaa elinkeinoaan koko Suomen alueella ja tarjota myös pölytyspalvelua viljelijöille. Maatalouselinkeinona mehiläistarhauksella on tärkeä osa maaseudun elinkelpoisuuden sekä luonnon monimuotoisuuden ylläpitäjänä. Pölytyksen (sekä luonnonmarjat että viljelykasvit) turvaamisella on vaikutusta koko valtion huoltoturvan ylläpitämiseen.

Tällä hetkellä ollaan menossa päinvastaiseen suuntaan. Mehiläistarhoilla ja pihapiireissä vierailevat karhut aiheuttavat pelkoa ja terveyttä ja turvallisuutta uhkaavien tilanteiden todennäköisyys on lisääntynyt. Lisäksi vahingoista aiheutuvat kustannukset uhkaavat lopettaa mehiläistarhauksen kokonaan tiheän karhukannan alueilla.

Vahinkoperusteisia poikkeuslupia on haettu ja saatu viimeisen kymmenen vuoden aikana kahdeksalle yksilölle, joista kolmella vahinkoa aiheuttanut karhu on saatu poistettua (riistakeskuksen raportointi). Kannanhoidollisen metsästyksen yhteydessä pyydettyjen karhujen poistaminen on lopettanut alueen vahingot jopa muutamaksi vuodeksi. SML:n kanta onkin, että yksinomaan vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ei voida estää mehiläisvahinkojen syntymistä ja niiden lisääntymistä. Mehiläisvahinkojen estäminen vaati suunnitelmallista kannanhoitoa niin, ettei karhukanta muodostu liian suureksi millään alueella.

Maa- ja metsätalousministeriön muistiossa 3.6.2024 on mainittu tavoite ylläpitää Suomen karhukanta ihmisarkana. Tavoitteen saavuttaminen voi olla kohta mahdoton toteuttaa, ellei karhukantaa pystytä metsästyksellä vähentämään. Karkotustoimet siirtävät ongelmat naapureille ja lähialueelle. SML on huolestunut karhujen ihmisarkuuden vähentymisestä, mihin viittaa pihapiireissä tapahtuneiden vahinkojen lisääntyminen (37% SML:lle vuonna 2023 ilmoitetuista vahingoista).

Karhun on luokiteltu tiukasti suojelluksi lajiksi. Karhukannan pitämiseksi suotuisan suojelun tasolla riittäisi noin 1000 yksilöä. Nykyinen karhukanta on yli kaksinkertainen (2100-2250, Luken kanta-arvio 2024). SML katsoo, että suojeluluokitusta on syytä muuttaa tai vähentää kannanhoidollisella metsästyksellä lähelle 1000 yksilöä.

SML:n tavoitteet:

- Karhu pysyy ihmisarkana
- Vahinkoyksilöt poistetaan nopeasti
- Pelko karhua kohtaan vähenee ja myönteinen asenne karhua kohtaan palautuu
- Ihmisvahinkojen todennäköisyyden kasvu kääntyy laskuun
- Karhujen aiheuttamat vahingot pysyvät sosioekonomisesti siedettävänä
- Kannattavan mehiläistarhauksen harjoittaminen on mahdollista muuallakin kuin Lounais-Suomessa

Toimenpiteet:

- Vahinkoa aiheuttavat yksilöt on voitava lopettaa välittömästi.
- Vahinkoperusteiset lupapäätökset on saatava vuorokaudessa.
- Kannanhoidollinen metsästys on saatava toimimaan niin, että karhukanta pysyy suotuisan suojelun ylläpitämiseksi vaadittavalla tasolla (noin 1000 yksilöä).
 - KHO:n päätösten (KHO 99:2023 ja KHO 100:2023) ohjaamana kannanhoidollisten lupapäätösten perustelut muutetaan oikeuskäytännön kriteerit täyttäviksi
 - SML korostaa, että KHO:n päätökset eivät ole esteenä kannanhoidollisille poikkeusluville, vaan ne on perusteltava paremmin täsmällisillä ja alueellisilla kanta-arvioilla
- Karhukannan kestävä verotus (12%, Luken arvio) tarkoittaisi vuonna 2024 karhukiintiöksi 260 yksilöä. Mutta koska kantaa on pienennettävä niin vuonna 2024 kannan verotus myös muualla kuin poronhoitoalueella pitäisi olla 18 prosenttia.
- Karhukannan arviointi on luotettavaa. DNA-analysit ja laskennan korjauskertoimet Ruotsin mallin mukaisiksi.

Karhukiintiöksi metsästysvuonna 2024-2025 SML esittää näillä perusteilla 380 yksilöä.

Helsingissä 17.6.2024,

Susanna Eloranta
Toiminnanjohtaja
Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML Ry